

Z dodatkami kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 4 zł.; miesięcznie 1 zł. 40 cent. z pocztą: kwartalnie 5 zł.; miesięcznie 1 zł. 75 c. w. a.

GAZETA LWOWSKA.

Insercya w półkolumnie drukiem garmont, 7 centów od wiersza — Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

Cześć urzędowa.

(Ofiary dobroczynne.)

Do c. k. urzędu powiatowego w Slemieniu wpłynęło na wsparcie pogorzalców *Kozłowa* 6 zlr. w. a. i dar ten został niezwłocznie odesłany na miejsce przeznaczenia.

Z c. k. Namiestnictwa.

Lwów, 1. grudnia 1866.

Wiedeń, 1go grudnia. Dnia wczorajszego wyszedł z c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i rozestany został LVIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Ten zeszyt zawiera:

Nr. 141. Dokument koncesyi z 11go listopada 1866 na budowę i obrót kolei żelaznej w Wiedniu do Eger z koleją boczną z Gmünd do Pragi dla połączenia z północną koleją państwa i czeską koleją zachodnią.

Nr. 142. Dokument koncesyi z 11go listopada 1866 na budowę i obrót kolei żelaznej z St. Valentin do Villach z kolejami bocznymi z Klein-Reifling do Amstetten, z Launsdorf do Mösels i z St. Veit do Celowca.

Nr. 143. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 19go listopada 1866, względem objaśnienia 40 pozycji taryfy celnej lit. i. dla grubego żelaza lanego; ważne dla wszystkich krajów powszechnego związku celnego.

Nr. 144. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 23. listopada 1866, względem zmian w stanie kilku urzędów celnych na Bukowinie; ważne dla całego państwa.

Nr. 145. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 24go listopada 1866, względem upoważnienia pobocznego urzędu celnego pierwszej klasy w Ala w Tyrolu do manipulacji celnej przy wywozie piwa.

Nr. 146. Rozporządzenie ministerstwa finansów z 25go listopada 1866, względem uwolnienia od cła zboża i jarzyn strączkowych, ryżu, wyrobów mącznych i chleba przy przywozie przez granicę między Tyrolem a Włochami; ważne dla wszystkich krajów powszechnego terytorium celnego.

Nr. 147. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 25. listopada 1866, względem upoważnienia pobocznego urzędu celnego pierwszej klasy w Ala w Tyrolu do nieograniczonego potwierdzania wywozu towarów tranzytowych.

Nr. 148. Obwieszczenie ministerstwa finansów z 28. listopada 1866, względem zniesienia pobocznego urzędu celnego II. klasy w Svinjar w Sławonii.

Cześć nieurzędowa.

Lwów, 3. grudnia.

Na posiedzeniu sejmu krajowego niższo-austriackiego deput. *Schindler* wspominał o wieściach na giełdzie wiedeńskiej obiegających, względem wysłania znacznych sił wojskowych do Galicji. „Wiener Abendpost“ z dnia 29. listopada wieściom tym stanowczo zaprzeczyła. Pomimo tego niektóre dzienniki wiedeńskie jeszcze się zaprzeczeniem tem nie zaspokoily, twierdząc, że „Wiener Abendpost“ zaprzeczyła wprawdzie wysłaniu znacznych sił wojskowych do Galicji, ale nie zaprzeczyła wysłaniu wojska w ogóle w te strony. „Wiener Abendpost“ przeto w następnym numerze z dnia 30. listopada raz jeszcze oświadcza, iż wieści o wysłaniu wojska do Galicji żadnej nie mają podstawy, ani w ogólnem ani w szczegółem znaczeniu. Stosunki dyplomatyczne Rosji do Austrii są w zupełnym porządku, odpowiednio do przyjacielskich stosunków jakie między obiema mocarstwami istnieją. Dziennik półurzędowy sądzi, iż stanowcze to oświadczenie teraz już wystarczy i że raz jeszcze powtarzać go nie będzie potrzeba.

Gazeta Wiedeńska pisze pod dn. 30. listopada: „Augsburska Powszechna gazeta z 28go listopada r. b. przyniosła artykuł „od granicy polskiej“ w którym korespondent — pomiędzy innymi obławami nie przyjaźnej postawy Austrii w obec sąsiedniej Rosji — podnosi jako fakt, że Cesarz Franciszek Józef odrzucił życzenie rosyjskie, ażeby księcia Alexandra Heskiego, brata Cesarzowej rosyjskiej, mianował w miejsce Gołuchowskiego naczelnym komendantem w Galicji.“

Nazwanie hr. Gołuchowskiego „naczelnym komendantem“ w Galicji pozwala już ocenić należycie wewnętrzną wartość tego doniesienia.

Ale zdaje nam się, że zniweczmy zupełnie wielkie wrażenie, jakie obiecywał sobie korespondent, gdy oświadczył z upoważnienia, że mianowanie Fml. księcia Alexandra Heskiego komendantem w Galicji, bez wszelkiej zewnętrznej manifestacji, było zamiarem tutejszego rządu, o którym dostojny książę wiedział od kilku miesięcy, a od którego wykonania odstąpiono

tylko na własną jego prośbę ze względu na jego zdrowie i stosunki familijne.“

Ta sama Gazeta Wiedeńska pisze dalej: „Wydany dziś numer „Fremdenblattu“ zawiera pomiędzy nowinami bieżącymi wiadomość, że każdy urzędnik wszystkich izb obrachunkowych, podpadających rozwiązaniu z powodu przekształcenia władz obrachunkowości i kontroli państwa z d. 1. stycznia 1867, otrzymał wezwanie od przełożonej władzy, ażeby przedłożył dokładny wykaz swego majątku, stanu długów i innych stosunków życia prywatnego.

Możemy oświadczyć, że podanie to jest mylne, gdyż przy rozstrzygnięciu, czy urzędnik ze wspomnianego powodu ma być zatrzymany w służbie czy też przeznaczony do normalnego traktowania, głównie potrzeba służby, a zatem stopień jego przydatności jest decydującym, i tylko przy równych zresztą okolicznościach mogą być ze względów ludzkości brane na uwagę także stosunki familijne i majątkowe urzędnika, o ile znane są jego urzędowemu naczelnikowi. Bynajmniej jednak nie zostało zarządzone w tym celu uciążliwe inkwizytorskie postępowanie, jak je przedstawia to doniesienie.“

Komisya likwidacyjna byłego związku niemieckiego nie przyjęła wniosku austriackiego względem zamieszczenia nieruchomości własności, w likwidacji związku. Austriya według prawa i słuszności żądała odpowiedniego wynagrodzenia udziału swego w nieruchomości pięciu fortec związkowych, według obecnej ich wartości. Według doniesienia w „Frankfurter Journal“ z Wiednia zamieszczonego, Austriya widząc że kroki u komisji likwidacyjnej czynione, do celnie doprowadziły, zamierza udać się z reklamacjami swemi do tych państw, w których posiadanie dostała się własność nieruchomości byłego związku.

Z Nowego Jorku donoszą pod dniem 17. listopada, iż Cesarz Maxymilian w dniu 1. listopada z Veracruz znów do stolicy Meksyku powrócił. Późniejsza zaś wiadomość z Nowego Jorku z dnia 28go listopada opiewa, że Cesarz z Veracruz udał się do Havany. Wojska unii północno-amerykańskiej zajęły Matamoras, ważny punkt graniczny, do Meksyku dotąd należący.

Monarchia austriacka.

Dziewiąte posiedzenie sejmu krajowego z dnia 1. grudnia b. r.

Zagaił posiedzenie Marszałek Książę *Leon Sapieha* o godzinie 11½ przed południem. — Ze strony rządu c. k. komisarz radzca dworu p. *Possinger*. Posłów obecnych 127.

Po odczytaniu i przyjęciu protokołu przeszłego posiedzenia i po odczytaniu dalszego ciągu petycji wniesionych do Sejmu, zaproponował p. Lud. *Skrzyński*, ażeby zawartą w tym spisie petycyę galic. Towarzystwa gospodarskiego względem subwencji dla szkoły dublańskiej odesłano wprost do komisji budżetowej, i wniosek ten został przyjęty.

Sekretarz p. *Sawczyński* oznajmił, że p. *Szemelowski* otrzymał od Marszałka urlop ośmiodniowy, a pp. *Kowbasiuk* i *Zyblkie-wicz* przysłali zawiadomienie o swojej słabości. Również zawiadomil on Izbę, że ukonstytuowały się już komisye: 1) *Edukacyjna*, która obrała przewodniczącym swoim ks. metropolitę *Litwinowicza*, zastępcą jego p. *Adama hr. Potockiego*, a sekretarzem p. *Sawczyńskiego*. 2) Komisya do wniosku p. *Smarzewskiego* o wolności dzieleniu gruntów, w której obrany został przewodniczącym p. *Alfred hr. Potocki*, sekretarzem p. *Borysikiewicz*, a referentem p. *Smarzewski*.

Do łaski marszałkowskiej podane zostały trzy wnioski samostne, a mianowicie:

1) Wniosek p. *Hubickiego*, zawierający projekt reformy własności i praw propinacyjnych z zadaniem, ażeby projekt ten przekazany został komisji celem zbadania, ocenienia i zdania sprawy.

2) Wniosek p. *Starucha*, ażeby zniesiona na przeszłej sesyi uchwałą sejmową nagroda za wytepienie wilków została znowu przywrócona.

3) Wniosek p. *Landesbergera*, ażeby Sejm na mocy §§. 17. i 18. statutu krajowego uchwalił: że wszystkie budynki w miastach Królestwa Galicji i Lodomerji, tudzież w Wielkiem Księstwie Krakowskiem nowo wybudowane, odbudowane i dobudowane, które według ustaw przez pewien czas są wolne od podatku domowego, przez ten sam czas także mają być wolne od wszelkich dodatków krajowych i indemuizacyjnych do podatku domowego.

Wszystkie te wnioski są poparte dostateczną liczbą podpisów, będą wydrukowane i rozdane posłom.

Następnie wniesione zostały dwie następujące interpelacje:

1) Interpelacya p. *Zuka-Skarszewskiego* do Marszałka: Czyli i kiedy Wydział krajowy przedłoży Wys. Sejmowi w myśl uchwały z dnia 26. kwietnia 1861 wnioski co do języka urzędowego w ad-

ministracji i sadowictwie? — Na te interpelacje odpowiedział imieniem Wydziału krajowego p. *Pietruski*, że odnoszący się do tego wniosek został już w Wydziale krajowym wypracowany i uchwalony, i będzie wkrótce przedłożony Izbie.

2) Interpelacja p. *Koczyńskiego* do Wydziału krajowego: Co Wydział krajowy zamierza zrobić z swej strony, ażeby gminom przyjść na czasie w pomoc przy wprowadzeniu w życie nowej organizacji gminnej? Ta interpelacja została oddana Wydziałowi krajowemu.

P. *Hubicki* jako przewodniczący komisji petycyjnej oznajmił, że petycja przelozonej klasztoru Sióstr Miłosierdzia w Czerwonogrodzie o zapomogę, oddana została komisji budżetowej, a petycje miast Kołomyi i Jaroslavia o statut miejski, osobnej komisji dla statutów miejskich.

P. ks. *Stępek* postawił wniosek, ażeby na obrady komisji w sprawie dzielenia gruntów dozwolony był przystęp każdemu członkowi Izby, i wniosek ten został przyjęty jednogłośnie.

Z porządku dziennego nastąpiło potem pierwsze czytanie wniosków p. *Diella* w sprawach wychowania publicznego, i po dłuższej przemowie wnioskodawcy dla ich uzasadnienia zostały te wnioski na propozycję p. *Diella* przekazane komisji edukacyjnej.

Drugim przedmiotem porządku dziennego było pierwsze czytanie wniosku p. *Rydzowskiego* względem fundacji ś. p. Pelagii Russanowskiej dla inwalidów polskich w Krakowie. Wnioskodawca motywował również w długiej przemowie swój wniosek, a w końcu zaproponował przekazanie jego Wydziałowi krajowemu, na co przyzwoliła Izba większością głosów.

W końcu zdawał sprawę p. *Kozłowski* z wyboru 7 członków do komisji administracyjnej, do której wybrani zostali absolutną większością głosów pp. Gnicwosz, hr. Badeni, Zbyszewski, ks. Kurylewicz, Cichorz, ks. Ruczka i Zduń.

Przyszłe posiedzenie zapowiedział Marszałek na wtorek, kładąc na porządku dziennym: 1) Trzecie czytanie wniosku Wydziału krajowego o podatku domowo-czynszowym. 2) Pierwsze czytanie wniosku rządowego o krajowym funduszu indemnizacyjnym. 3) Pierwsze czytanie wniosku p. *Demkowa* o rozdzieleniu rekrutów. 4) Pierwsze czytanie wniosku p. *Mlockiego* o preparandach przy szkołach rolniczych w Dublinach i w Czernichowie. 5) Sprawozdanie komisji petycyjnej.

Koniec posiedzenia o godzinie 1szej z południa.

Lwów, 2. grudnia. (Nadanie honorowego obywatelstwa.) Donoszą nam z Halicza, że tamtejsza rada miejska na posiedzeniu w d. 27. z. m. nadała Ich Excelencyom p. ministrowi stanu hr. Belcrediemu i p. namiestnikowi Galicyi hr. Agenorowi Gołuchowskiemu honorowe obywatelstwo, w uznaniu ich zasług dla dobra państwa i kraju a w szczególności w dowód wdzięczności za wyjednanie wchodzącego w życie samorządu gmin. Zarazem poruczono burmistrzowi zajęcie się wygotowaniem ozdobnych dyplomów, które będą wręczone przez deputację rady miejskiej.

Lwów, 1. grudnia. (Nabożeństwo żałobne.) Dowiadujemy się, że w Wielkich Mostach d. 26. z. m. odprawione zostało w cerkwi parafialnej uroczyste nabożeństwo żałobne za c. k. wojowników austriackich poległych w ostatniej wojnie.

Podobne nabożeństwo odprawione zostało d. 28. z. m. w Budzanowie w kościele rz. kt. z licznym udziałem wszystkich klas ludności.

(Stan zdrowia we Lwowie.) W lwowskim szpitalu powszechnym było z końcem września chorych 680, do tych przybyło w październiku 708, przeto było wszystkich chorych 1388, z tych wyleczono w ciągu tego miesiąca 588, nie wyleczonych oddalono 15, umarło 67, zostało zatem w dalszej kuracji 718.

Stan zdrowia w pomienionym szpitalu pogorszył się więc w październiku, albowiem 128 więcej było chorych niż w miesiącu wrześniu, stosunek wyzdrowienia 40%, a śmiertelności prawie 5%, gdy we wrześniu pierwszy wynosił 46% a drugi 3½%.

Ten niekorzystny objaw tłumaczy się tem, iż na tyfus i febrę 232 osób chorowało, z których 16 umarło, prócz tego przyjęto 7 na cholere, którzy wszyscy pomarli, w samym zaś szpitalu 11 było cholerycznych, z których tylko 4 wyzdrowiało, a jeden do dalszej pozostał kuracji.

We Lwowie dnia 29. listopada 1866.

(Sejmy krajowe.)

W niższo-austriackim sejmie skończyła się 28. listopada debata nad adresem. Namiestnik przedstawiał, że wywody adresu nie zupełnie odpowiadają faktom, i oświadczył, że w ministerstwie nieistnieją żadne różnice. Zresztą dodał, że zwołanie rady państwa znaczyłoby tyle, co zerwanie układów z Węgrami. Przy imiennem głosowaniu przyjęty został adres 44 głosami przeciw 8.

W sejmie wyższo-austriackim z 30. listopada został wniosek deputowanego *Mosera* z projektem ustawy krajowej względem wolności dzielenia i łączenia gruntów przekazany razem z wnioskiem względem wydania ustawy komasacyjnej po żywej debacie nad kwestyą formalności komitetowi gminnemu do rozpoznania. W poniedziałek nastąpi debata nad adresem.

Na posiedzeniu sejmku *saleburskiego* z 30. z. m. przyjęte zostało bez debaty przedłożenie rządowe względem zmiany §§. 12. i 14go sejmowej ordynacji wyborczej. Z okazji sprawozdania o

wzmaganii się ubóstwa i ułatwieniu zaopatrzenia ubogich przyjęty został wniosek *Lassera*, ażeby zajęto się zbadaniem tego, czy istotnie majątek kas braterskich zanadto skąpo bywa używany dla robotników, a w razie stwierdzenia tej okoliczności ażeby postarano się o to, by majątek kas braterskich używany był na cele pierwotne i po wysłuchaniu stowarzyszeń oddany został na przeznaczony użytek.

W sejmie *szlaskim* na posiedzeniu z 30. listopada odroczona została debata nad ustawą wodną, która w tym roku nie jest wnioskiem rządowym. Wniosek względem podniesienia szlaskich kolei żelaznych został przekazany wydziałowi.

Na posiedzeniu sejmku węgierskiego w dn. 29. z. m. prezydujący oznajmia, że podczas odroczenia sejmku, deput. Jan Marothi uwięziony został przez władze wojskowe. Prezydujący interweniował w tej sprawie u Najjaś. Pana i Jego ces. Mości rozkazał zaniechać postępowania przeciw Marothemu. Następnie odczytano podanie deputowanych Pawła Pap i Alexandra Cseke w ich sprawach prywatnych. Józef Madarasz wniósł podpisaną przez kilku deputowanych petycję, aby duchowieństwu katolickiemu dozwolonym było zawierać śluby małżeńskie.

Prezydujący zapowiedział wniosek Tiszy względem reskryptu królewskiego. Reskrypt został odczytany. Obadwa wnioski Tiszy i Deaka będą wydrukowane i będą wzięte pod obradę na następnym posiedzeniu w dn. 1. b. m. Adres proponowany przez Tiszę oświadcza, że ponieważ reskrypt królewski nie wypełnia prośb wyrażonych w poprzednich adresach o przywróceniu praw i ustaw kraju, sejm krajowy nie może dalej postępować bez naruszenia ciągłości prawa. Zarazem jednak, jak opiewa projekt Tiszy, „izba deputowanych zwraca się do Najjaś. Pana z najnuizejszą prośbą, aby Jego ces. Mości, w duchu tylekrotnie ponawianych prośb, raczył przywrócić w całości konstytucję, abyśmy, skoro to nastąpi, tak w sprawach przedstawionych przez Jego ces. Mości, jak niemniej we wszystkich innych, których załatwienie interesu kraju wymagają bezwarunkowo mogli rozpocząć naszą czynność, i ukończyć ją z zadowoleniem słusznym i uprawnionym życzeń obywateli ojczyzny wszystkich narodowości i wyznań.“

Wniosek Deaka opiewa:

Uciążliwości pochodzące z bezprawnego zawieszenia naszej konstytucji nie zostały jeszcze usunięte terazniejszym najwyższym reskryptem. W adresach względem nieustanności prawa przedłożonych Jego ces. Mości, nalegaliśmy nie tylko na to, aby nasze prawa konstytucyjne uznane zostały, ale szczególnie o to prosiliśmy, aby nasza konstytucja i nasze prawa zostały nam przywrócone i były wykonywane, i aby w taki sposób nieustanność prawa także faktycznie i rzeczywiście weszła w życie. Tylko to jedno mogłoby urzeczywistnić zasadnicze uznanie naszych praw, ziszczyć obietnice i nasze nadzieje, rozproszyć nasze obawy i uspokoić naród. To jednak nie znajduje się w najwyższym reskrypcie królewskim. Ponieważ więc nasze uprawnione życzenia i teraz nie zostały spełnione, przeto proponuję:

„Abyśmy podali nowy adres do Najjaś. Pana i abyśmy w nim na podstawie dawnych adresów i z odwołaniem się do argumentów prawnych, w tychże dokładnie wyluszczonech, prosili i nalegali o natychmiastowe przywrócenie naszej konstytucji, o zupełną i faktyczną ciągłość prawa, i o to wszystko, o co w dawnych adresach prosiliśmy.“

Najwyższy reskrypt królewski wspomina także o projekcie który odnośnie do stosunków wynikających z wspólnych interesów, wypracowany został przez subkomisję komisji sześćdziesięciu siedmiu i robi uwagi nad tym operatem. Ponieważ izba nie może teraz zapuszczać się w obrady nad temi uwagami, sądzę iż należy zamieścić w naszym adresie następujące słowa:

Juz d. 1. marca b. r. izba poruczyła wybranej z swego łona komisji sześćdziesięciu siedmiu wypracowanie projektu względem oznaczenia i sposobu traktowania tych stosunków, które dotyczą wspólnie Węgry i inne kraje zostające pod panowaniem jednego monarchy. Komisya nie przedłożyła jeszcze swego projektu, ale izba deputowanych przy rozbiorze tegoż zastanowi się nad uwagami zamieszczonymi w reskrypcie królewskim z należnem uszanowaniem.

Uważam więc za potrzebne, aby uchwała izby wyrażona w dotychczasowych adresach względem poruczenia komisji sześćdziesięciu siedmiu wypracowania projektu, pozostała obowiązującą i wykonaną. Komisya ta ma więc rozpocząć nanowo czynność swoją przerywaną przez odroczenie sejmku.

W sejmie *czeskim* Skarda wraz z towarzyszymi postawili d. 29go wniosek względem zmiany regulaminu spraw co do jednozgodnej redakcyi uchwał sejmowych w obu językach. Na wniosek *Tascheka* uchwalono traktować wniosek komisji budżetowej względem podatków krajowych jako nagły. Gerzabek z towarzyszymi interpelował namiestnika w sprawie przyspieszenia przewozu towarów na kolejach żelaznych, a *Zeithammer* z towarzyszymi o wyjednaniu przedłożenia rządowego względem zmiany ustawy wyborczej jeszcze w ciągu tej sesyi. Namiestnik przyrzekł odpowiedź. Wyborcy deputowanych Fr. Liebiga Ferdynanda Kińskiego, Fryderyka Thuna, Emila Fürstenberga, Bogusława Choteka, Komersa, Hrona, Futschikowskiego i Paara zostały uznane. Następnie przystąpiono do debaty nad ustawą o wsparciu ubogich.

Na posiedzeniu sejmku *wyż. austr.* du. 29. z. m. postawione zostały wnioski następujące: Wniosek Hanna względem zmiany §. 53

ustawy wyborczej w ten sposób, aby zmiana tejże mogła być przedsięwzięta także w drugim peryodzie sejmowym; wniosek Wiesera względem wyboru dwóch deputowanych do rady państwa; projekt Dr. Figuly względem zarządu dóbr kościelnych, tudzież restauracji i utrzymania kościołów i budynków plebańskich przekazany został wydziałowi wyznań i oświecenia.

W sejmie *morawskim* d. 29. z. m. marszałek odpowiedział na interpelację względem wstrzymania czynności wydziału krajowego podczas inwazy nieprzyjacielskiej. Wniosek Prażaka względem rewizji ustawy wyborczej odrzucony został przy pierwszym odczycie 46 głosami przeciw 45. Wniosek Wydziału krajowego względem pociągnięcia gmin do ponoszenia kosztów utrzymania chorych będzie przekazany wydziałowi wybrać się mającemu jakoteż wniosek względem propinacji. Inne wnioski przekazano wydziałowi finansowemu. Na przyszłym posiedzeniu (we wtorek) nastąpi zbadanie wykazów wyborczych i debata nad adresem.

Na posiedzeniu sejm *śląskiego* dn. 29. z. m. wybrano wydział z 7 członków dla sformułowania życzeń kraju względem uregulowania granic dyecezyi Pragskiej, Ołomunieckiej, Wrocławskiej i Krakowskiej.

Francya.

Paryż, 30. listopada. „Monitor“ donosi o nominacji hr. Lallemant na posta w Chinach a dyrektora ministeryalnego Mocla na posta przy republice argentyńskiej.

Według gazety kolonńskiej miała nadejść do Paryża depesza marszałka Bazaine, w której jenerał ten oświadcza, iż przed dwoma lub trzema miesiącami Meksyku opuścić nie może.

W depeszy tej marszałek Bazaine oświadcza, iż jenerał Meja byłby najwłaściwszą osobą na regenta. Forma rządu jest z resztą rzeczą zupełnie obojętną. Pogłoski jakoby marszałek Bazaine sam zapragnął miał dla siebie korony meksykańskiej, zupełnie są fałszywe.

W Paryżu nie wierzą wiadomości jakoby Cesarz Maxymilian do stolicy Meksyku znów powrócić miał.

Fregata „Gomer“ wypłynęła z Tulonu dnia 29. listopada z depeszami do Civitavecchii. Fregata zabrać ma 59 pułk liniowy z powrotem do Francyi, a fregaty „Orenoque“ i „Kanada“ zabiorą całą dywizyą okupacyjną.

Niemcy.

Berlin, 29. listopada. Na dzisiejszym posiedzeniu izby deputowanych było na porządku dziennym podwyższenie płacy urzędników. Dep. Dunker wniósł żeby sumę 50.300 talarów przeznaczoną na podwyższenie płacy urzędników wyższych, przekazać niższemu urzędnikom. Wniosek ten przy imiennym głosowaniu przyjęło większość 156 głosów przeciwko 137. Minister handlu oświadczył, iż na kanał morski północno-wschodni gotowe są kosztorysy aż do najmniejszych szczegółów. Jak skoro przygotowana będzie suma 30 milionów talarów, budowa kanału rozpocząć się może. Rząd da może pewną sumę a fond perdu, weźmie może pewną liczbę akcyi, lecz nie da gwarancji za całą sumę. Żadna opłata od żeglugi kanałem pobierana nie będzie. Minister handlu v. d. Heydt ciężko zachorował. Zdaje się, że dostał apoplexii. Leczy go profesor dr. Langenbek.

„Dresdner Journal“ ogłosił rozporządzenie ministeryalne nakazujące niezwłoczne zestawienie spisów wyborczych do przyszłego sejm *związku północno-niemieckiego*.

Minister skarbu p. van der Heydt znów wyzdrowiał, i znajdował się na pięciogodzinnem tajnem posiedzeniu komisji dotychczasowej.

Ostatnie wiadomości z Putbus donoszą, że hr. Bismark miejsce to w krótkce opuści.

„Kreuz Zeitung“ potwierdza wiadomość, że kodeks karny pruski zaprowadzony będzie w Frankfurcie nad Menem z niejakimi zmianami.

Saska izba deputowanych przyjęła jednomyślnie prawo wyborcze dla sejm *północno-niemieckiego*, kwestyę względem dzieł oddała pod decyzję właściwej komisji i w końcu przyjęła wniosek tejże komisji, iż przez przyjęcie tego prawa wyborczego zasady trwałego prawa wyborczego nie zostały zalatwione.

Na posiedzeniu sejm *pruskiego* z dnia 30. listopada dep. Lacker mówił przeciwko postępowaniu ministra sprawiedliwości. Minister sprawiedliwości zali się na osoby, które czynności urzędowej nie są pomocne. Wydatki zwykłe na ministeryum sprawiedliwości zawotowane zostały.

Projekt rządowy saski do nowego prawa wojskowego stanowi powszechny obowiązek do służby wojskowej; wykupić się nie można. W razie nadmiaru nad potrzeby następuje losowanie; w piechocie służba czynna wynosi trzy lata, w rezerwie cztery lata, w landwerze pięć lat, w jeździe i artyleryi służba czynna trwa cztery lata, trzy lata w rezerwie a pięć lat w landwerze. Ochotnicy jednoroczni będą przypuszczeni. Ci co obecnie służą wojskowo ukończą służbę swoją, natomiast skraca się służba ich w rezerwie.

Rosya.

Petersburg, 29. listopada. (Wyjazd Księża Walii z Petersburga. — Rozpuszczenie żołnierzy nadliczbowych. — Różne wiadomości.) Księżę Walii wyjechał dziś osobnym pociągiem ko-

lei warszawskiej do Berlina. Cesarz i Wielcy Księżęta odprowadzili go do dworca kolei.

Ministeryum wojny nakazało tymczasowe rozpuszczenie żołnierzy w Polsce, którzy w skutek tegorocznej rekrutacji stali się nadliczbowymi.

Posel pruski hr. Redern opuści w krótkce Petersburg.

IRONIKA.

(Samobójstwo.) W Porchowiu, w powiecie Buczackim, dnia 21go b. m. odebrał sobie życie przez obwieszenie włóścianin Dmytro Ostrowski, 26 lat liczący, żonaty, ojciec 1 dziecka. Przyczyną samobójstwa miała być zgryzota z powodu znacznych długów.

(Servais †.) Sławny wiolonczelista Servais umarł dnia 26go b. m. w swoim mieście rodzinnem Halli w 59. roku życia.

Gospodarstwo, przemysł i handel.

Ceny przeciętne czterech głównych gatunków zboża i innych artykułów w I. połowie miesiąca listopada 1866 były następujące na targach w miasteczkach:

	Miejscetargu:											
	Sokal		Rawa		Lubaczów		Tarnopol		Trembowla		Rożniatów	
	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.	zr.	cen.
	waluta austriacka											
Mec pszenicy	3	74	4		4		3	75	3	35	3	50
„ zyta	2	39	2	50	2	80	2	50	2	5	2	60
„ jęczmienia	2		2		2	50	1	90	1	65	2	
„ owsa	1		1	10	1	90	1	6		95		80
„ hreczki	2	3	2	10	2	70	2	40	2	12	2	
„ kukurudzy											3	60
„ ziemniaków		82		80		70		90		70	1	
Cetnar siana	2	40		80		80	1	47				80
„ wełny												
„ nasienia koniczu												
Sąg drzewa twardego	5	50	6		6	45	8	50			4	
„ „ miękkiego	5	30	4	50	3	35	7	50			3	
Funct mięsa wołowego		10		9		8		12		10		7
Mas okewity		65		73		50		64		60		40

Galicyjska kasa oszczędności we Lwowie.

Stan wkładek był z dn. 31. paździer. 1866 . . 3,030.084 złr. 89 kr.

Od 1. do 30. listopada 1866:

włożyło 1044 stron . . . 129.060 złr. 99 kr.

zwrócono 549 stronom . . . 63.108 „ 57 „

Przybyło więc . . . 65.952 złr. 42 kr.

Zatem dnia 30. listopada 1866 był ogół

wkładek 3,096.037 złr. 31 kr.

Z Dyrekyi galicyjskiej kasy oszczędności.

Ostatnia poczta.

Peszt, 1. grudnia. Na wczorajszej konferencyi lewicy postawiono — jak donosi „Hon“ — jako zasadę, że jeżeli który członek chce wnieść do izby petycję, manifestację lub wniosek, powinien wprzód przedłożyć tę sprawę konferencyi stronnictwa pod obradę; zarazem uchwalono, że jeżeliby projekt adresu, który ma przedłożyć komisya adresowa, nie zgadzał się ze zdaniem lewicy, ma ta lewica przedłożyć osobny projekt adresu.

Paryż, 30. listopada. Dziś odbyła się ostateczna rozprawa w procesie ambasadora pruskiego przeciw dziennikowi „Memorial diplom.“ Redaktor Olliory i zerant Boutet skazani zostali na 1 miesięczny areszt i 100 fr. kary pieniężnej.

London, 1. grudnia. Przybył parostatek zachodnio-indyjski „Seine.“ W Veracruzie obiegła pogłoska o abdykacyi Cesarza Maxymiliana. Cesarz Maxymilian był w Orizaba i chciał w połowie listopada odplynąć fregatą austriacką.

Florencya, 30. listopada. „Ualic“ zapewnia, że Papież objawił życzenie widzenia się z Vegezzim, ażeby porozumieć się z nim o sprawach kościelnych, szczególnie o ograniczeniu dyecezyi i obsadzeniu opróżnionych stolic biskupich. Rząd powołał skutkiem tego pana Vegezzii; ale ten wymawiał się słabością, jak również istotą kwestyi samej. Mimo to można się spodziewać, że skrupuły Vegezego zostaną usunięte.

Petersburg, 30. listopada. Księżę Walii i Księżę Sasko-Wejmarski przejeżdżali dziś przez granicę pruską i użyli do dalszej podróży do Berlina pociągu kuryerskiego. — Pruski poseł hr. Redern doręczył dziś Cesarzowi swoje odwołanie.

Z Konstantynopola, donoszą z 27. listopada na Odesę; Koroneos obsadził wschodnią część wyspy Kandyi, a ochotnicy Selinos. Sfakioci wahają się; wojska tureckie otrzymują ciągle świeże posiłki. Grecy są oburzeni na Francję. Sultau wysłał dwa jachty dla wzmocnienia blokady i schwytania greckiego statku „Panhellenion.“

